

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyně JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové a ve věci

žalobce

THK RHYTHM AUTOMOTIVE CZECH a. s.,
se sídlem Strojírenská 160, Dačice
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Břečkou,
se sídlem Chlumova 1436/3, Jihlava

proti
žalovanému

Generální ředitelství cel
se sídlem Budějovická 7, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2015, č. j. 58048-2/2015-900000-304.7,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2015, č. j. 58048-2/2015-900000-304.7, se zrušuje, a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Břečka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce podal k Městskému soudu v Praze žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného, jímž bylo jeho odvolání zamítnuto a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu (dále též „celní úřad“) ze dne 6. 8. 2015, č. j. 122706/2015-510000-21, kterým byla dle čl. 66 odst. 2 Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, jímž se vydává celní kodex Společenství, v platném znění (dále jen „celní kodex“), čl. 251 odst. 2 písm. b) a čl. 796e odst. 2 Nařízení Komise (EHS) č. 2454/1993, kterým se provádí celní kodex (dále jen „prováděcí předpis“) a za použití zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění rozhodném (dále jen „daňový řád“) zrušena platnost vývozního celního prohlášení evidenčního čísla 15CZ51000021CREVB3 ze dne 10. 3. 2015, na jehož základě bylo žalobci propuštěno zboží do režimu vývozu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobce v žalobě namítal nesprávné posouzení jím předloženého důkazu, a to náložného listu vystaveného přepravní společností dne 22. 3. 2015 v Hamburku, jako nedostatečného důkazu ve věci. Naopak byl přesvědčen, že právě doložením náložného listu unesl důkazní břemeno v řízení, neboť jím prokázal, že zboží opustilo celní území Společenství.
3. Předně žalovanému vytkl, že jím nebyl vyrozuměn a ani poučen o tom, že náložný list nepovažuje za dostatečný důkaz vývozu zboží z celního území Společenství.
4. Nesouhlasil s názorem žalovaného, že náložný list je nevěrohodným důkazem proto, že nebyl podepsán a opatřen příslušným razítkem. Poukázal na to, že v obchodní praxi není zvykem náložný list opatřovat podpisy a razítky zúčastněným osob.
5. Žalobce navrhoval, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 5. 4. 2016 odmítl veškeré žalobní námítky. S odkazem na § 112, § 113 a § 115 daňového řádu vysvětlil, že nebyl povinen žalobce vyrozumět o tom, že náložný list nepovažuje za dostatečný důkaz. Zdůraznil, že smyslem uvedených zákonných ustanovení je zabránit vydání překvapivých rozhodnutí, která by daňový subjekt s ohledem na dosavadní průběh řízení nemohl očekávat. V dané věci byl rozhodný skutkový stav zakládající důvod vydání prvostupňového rozhodnutí založen na fikci nevystoupení zboží z vydaného celního prohlášení z území Společenství ve smyslu § 92 odst. 5 daňového řádu. Celní úřad přitom vyzval žalobce k předložení řádného důkazu prokazujícího vývoz zboží, žalobce však výzvě ve stanovené lhůtě nevyhověl. Celní úřad tak za správně zjištěného skutkového stavu a v souladu s předmětnou fikcí oprávněně vydal prvostupňové rozhodnutí. Žalovaný připustil, že žalobce k odvolání doložil listinu, jíž se snažil prokázat sporovaný vývoz zboží ze Společenství. Nicméně se jednalo o zjevně nedostatečnou kopii náložného listu, se kterou nemusel být žalobce seznamován, jelikož ji musel znát, neboť ji sám předložil. Navíc z náložného listu nebyla zjištěna žádná nová, tj. překvapivá, skutková okolnost, jež by zjištěný skutkový stav doplňovala či měnila, tudíž

žalobce nemusel být s ničím seznamován. Žalobce tedy neprokázal své odvolací tvrzení dle § 112 odst. 1 písm. e) daňového řádu, což mělo za následek zamítnutí odvolání.

7. Dále žalovaný upozornil, že náložnému listu *a priori* nevytýkal jeho nepotvrzení, tj. absenci podpisu či ověření příjemce zboží, přesto, že správně má být potvrzen. Zdůraznil, že žalobci vytýkal neunesení důkazního břemene listinným důkazem, jenž zásadně nesplňuje požadavky prováděcího předpisu na potřebné důkazní prostředky kladené. Rovněž upozornil na sdělení Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 25. 7. 1990 č. 193/1996 Sb., jímž byla v Hamburku přijata Úmluva OSN o námořní přepravě zboží (dále jen „Úmluva“), s platností pro Českou republiku ke dni 1. 7. 1996. Dle čl. 15 odst. 1 písm. j) Úmluvy náložný list (konosament) musí obsahovat mimo jiné podpis dopravce nebo osoby jednající v jeho zastoupení. Uzavřel, že náležité potvrzování náložných listů je více než obvyklé.
8. V této souvislosti upozornil, že ve věci vedené před Městským soudem v Praze pod sp. zn. 5 Af 17/2016, jejímž předmětem je taktéž soudní přezkum rozhodnutí žalovaného, bylo zrušeno druhé žalobcovo vývozní celní prohlášení. Přitom žalobce k prokázání svého tvrzení o vývozu zboží z území Společenství předložil jako jediný důkaz opět náložný list, datovaný sice dne 30. 3. 2015, ale jinak obsahuje zcela shodné číselné označení č. D050011. Připustil, že list vykazuje mírně odlišné nákladní parametry, odpovídající druhému vývoznímu případu.
9. Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu zamítl.

V.

Obsah správního spisu

10. Dne 6. 8. 2015 vydal celní úřad prvostupňové rozhodnutí, jímž zrušil platnost vývozního celního prohlášení žalobce. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že celní úřad propustil dne 10. 3. 2015 na základě celního prohlášení žalobce do režimu vývoz zboží ve lhůtě do 18. 3. 2015 zboží přes celní úřad výstupu Hamburk-Waltershof do země vývozu Brazílie. Jelikož nebyl výstup z celního území Společenství celním úřadem výstupu ve stanovené lhůtě potvrzen, v souladu s čl. 796da odst. 1 prováděcího předpisu, byl žalobce vyzván k doložení výstupu zboží. Žalobce na výzvu, v ní stanovené lhůtě nereagoval, proto postupoval celní úřad dle čl. 251 odst. 2 písm. b) prováděcího předpisu a platnost celního prohlášení pro propuštění zboží do režimu vývoz zrušil, neboť žalobce neprokázal výstup zboží z celního území Společenství.
11. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, k němuž přiložil kopii listiny nazvané Bill of Landing/Express Cargo Bill for Combined Transport or Port-to-Port Shipment a očíslované D050011. Z kopie vyplynulo, že dne 22. 3. 2015 došlo k naložení 11 palet zboží Automotive parts o váze 3487.00 kg v Hamburku, které měly být přepraveny do přístavu Santos v Brazílii. Kopie listiny nebyla opatřena žádným podpisem či otiskem razítka.
12. O odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí, v němž argumentuje obdobně jako v podané žalobě, a k němuž za účelem prokázání tvrzení o vývozu zboží přiložil náložný list, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění žalovaný posuzoval, zdali lze žalobcem doloženým náložným listem prokázat, že zboží opustilo celní území Společenství. Žalovaný poukázal na to, že žalobce doložil pouze kopii dokladu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Bill of Landing pod č. D050011 ze dne 22. 3. 2015 (dále též „náložný list“ či „list“). Náložný list pak podrobně posuzoval podle kritérií v čl. 796da prováděcího nařízení tak, je-li list schopen spolehlivě a přesvědčivě nahradit sdělení „výsledky kontroly při výstupu“, tj. poskytuje-li bezprostřední informaci o provedeném celním dohledu celního úřadu výstupu nad tím, že zboží skutečně opustilo celní území Společenství. Konstatoval, že zásadně náložný list doprovází zásilku zboží z místa odeslání do místa doručení; v daném případě je v náložném listě vyznačeno místo nakládky Hamburk a místo vykládky Santos. Náložný list nese informaci o povaze zboží, jeho množství a hmotnosti, typově jej lze přirovnat k dokladu dle § 796da odst. 4 písm. a) nebo písm. b) prováděcího předpisu. Žalovaný dospěl k závěru, že náložný list je přepravním dokladem, jenž trpí zásadním nedostatkem autorizace, když v něm absentuje otisk razítka či jiné ověření a není ani nikým podepsán. Doklad tak nelze bez dalšího uznat, jelikož z něj nevyplývá, že by došlo k uskutečnění předmětného „plnění“. Dále uvedl, že předložený náložný list ani rámcově nesměruje k podání konkrétní informace, že by zboží na něm uvedené z území Společenství skutečně (materiálně) vystoupilo. List obsahuje jen údaje o možné dopravě na něm uvedeného zboží s místem nakládky v Hamburku, která se mohla - ale nemusela - uskutečnit někdy po vystavení listu a teprve v budoucnu mohlo - ale nemuselo - dojít ke skutečnému výstupu zboží z území Společenství při jeho možné dopravě do Santosu. Poukázal na to, že souběžně s tímto případem, vede se žalobcem jiné řízení, jehož předmětem je opět zrušení vývozního celního prohlášení. Přičemž žalobce i v tomto druhém případě jako důkaz o vývozu zboží doložil náložný list sice datován ke dni 30. 3. 2015 a vykazující mírně odlišné údaje odpovídající druhé věci, nicméně oba listy mají zcela shodné číselné označení D050011. Žalovaný tak dospěl k závěru o nevěrohodnosti žalobcem dodaného listinného důkazu.

IV.

Posouzení žaloby

13. Městský soud v Praze při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu dle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., správní řád správní ve znění rozhodném (dále jen „s. ř. s.“). Soud rozhodl ve věci samé bez jednání, jelikož účastníci ve lhůtě stanovené soudem nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým projednáním věci dle § 51 odst. 1 s. ř. s.
14. Žaloba je důvodná.
15. Podle § 115 odst. 2 daňového řádu: *„[p]rovádí-li odvolací orgán v rámci odvolacího řízení dokazování, seznámí před vydáním rozhodnutí o odvolání odvolatele se zjištěnými skutečnostmi a důkazy, které je prokazují, a umožní mu, aby se k nim ve stanovené lhůtě vyjádřil, popřípadě navrhl provedení dalších důkazních prostředků. Obdobně postupuje odvolací orgán i v případě, kdy dospěje k odlišnému právnímu názoru, než správce daně prvního stupně, a tato změna by ovlivnila rozhodnutí v neprospěch odvolatele.“*
16. Mezi účastníky bylo v dané věci sporným posouzení jediného důkazu, který žalobce v odvolacím řízení předložil k prokázání svého tvrzení o vývozu zboží z území Společenství dle vývozního celního prohlášení. Žalobce vytýkal žalovanému pochybení již v procesu dokazování, jelikož jím nebyl před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí seznámen se skutečnostmi zjištěnými z náložného listu v odvolacím řízení.

17. Soud uvádí, že z jazykového znění ustanovení § 115 odst. 2 věta první daňového řádu jednoznačně vyplývá povinnost pro odvolací orgán seznámit odvolatele jak s prováděnými důkazy v rámci odvolacího řízení, tak se svými vlastními skutkovými zjištěními, která právě z provedených důkazů učinil. V textu zákonného ustanovení není tato seznamovací povinnost vázána jen na ty důkazy, které si obstará odvolací orgán sám. Seznamovací povinnost tedy svědčí odvolacímu orgánu i v případě, kdy je v odvolacím řízení předložen důkazní materiál toliko ze strany odvolatele. Tomuto jazykovému výkladu odpovídá důvodová zpráva k daňovému řádu ze dne 19. 11. 2008, v níž je vyjádřen smysl citovaného ustanovení tak, že před vydáním rozhodnutí ve věci má být odvolateli po sdělení nových skutečností, jež vyšly najevo doplněním dokazování, poskytnut prostor k vyjádření se k provedenému dokazování a event. i k navržení dalších důkazů za účelem prokázání svého tvrzení. Přitom použitým slovním spojením „nové skutečnosti vzešlé z dokazování“ se zásadně rozumí všechna nová skutková zjištění, která mají vliv na posouzení zákonnosti rozhodnutí věci. Odvolateli se tímto postupem dává možnost zvrátit překvapivé a pro něj nepříznivé rozhodnutí.
18. V této souvislosti soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 Afs 156/2018 – 32, v němž tento soud k seznamovací povinnosti dle § 115 odst. 2 daňového řádu uvedl následující: *„Smyslem práva na seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření se k nim není pouze to, že daňový subjekt má povědomí o všech skutečnostech relevantních pro věc. Podstatné je, aby daňový subjekt věděl, které důkazy v jeho věci správní orgán hodlá použít, a aby měl v rámci vyjádření možnost předestřít správnímu orgánu vlastní interpretaci těchto důkazů, důkazy zpochybnit či navrhnout vlastní důkazy, z nichž vyplývá skutkový stav pro něj příznivější. Pokud stěžovatel toto právo žalobci upřel, dopustil se závažné procesní vady, a zásadně tím zpochybnil skutková zjištění, k nimž v odvolacím řízení dospěl.“*
19. V nyní posuzované věci nebylo sporu jednak o tom, že žalobce k odvolání připojil nový důkaz, a to náložný list, jímž měl v úmyslu prokázat vývoz zboží a zabránit tak zrušení platnosti vývozního celního prohlášení. Taktéž mezi účastníky nebylo sporným, že žalovaný během odvolacího řízení bez dalšího přistoupil k vydání žalobou napadeného rozhodnutí, aniž by žalobci sdělil, jakým způsobem posoudil jím doloženou listinu a dal mu možnost vyjádřit se a navrhnout další důkazy k prokázání vývozu zboží. Přitom v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný podrobně náložný list jako důkazní prostředek posuzoval a dospěl k jednoznačnému závěru o jeho nedostatečnosti a nevěrohodnosti, a proto prvostupňové rozhodnutí jako správné potvrdil. Je tedy zřejmé, že žalovaný v odvolacím řízení nesplnil svou seznamovací povinnost dle § 115 odst. 2 daňového řádu, čímž zatížil řízení podstatnou procesní vadou, jelikož tímto postupem byla zpochybněna skutková zjištění ve věci.
20. Vydání žalobou napadeného rozhodnutí bylo za této situace pro žalobce zajisté překvapivé, neboť měl za to, že vývoz zboží náložným listem prokázal a nevěděl, že jím předložený list žalovaný vyhodnotil jako nedostatečný a nevěrohodný důkaz. Žalobci tak v odvolacím řízení nebyla zákonem stanoveným způsobem dána možnost zvrátit nepříznivé následky žalobou napadeného rozhodnutí. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani žalovaný ve vyjádření akcentovaná skutečnost, že § 115 odst. 2 daňového řádu neporušil, když se v dané věci nemohlo jednat o nový a pro žalobce překvapivý důkaz, jelikož jej v řízení předložil právě žalobce. Soud však zdůrazňuje, že smyslem citovaného ustanovení není pouze uvědomit žalobce o jednotlivých v odvolacím řízení nově shromážděných důkazech, nýbrž je zapotřebí seznámit jej i se skutkovými zjištěními

učiněnými z nově shromážděných důkazů. Seznamovací povinnost tedy stíhá žalovaného bez ohledu na to, že to byl pouze žalobce, kdo důkazy v rámci odvolacího řízení doložil.

21. Jak uvedeno výše žalovaný v odvolacím řízení nesplnil zákonem stanovenou seznamovací povinnost dle § 115 odst. 2 věta první daňového řádu, a soud toto procesní pochybení žalovaného shledal za natolik intenzivní, že odůvodňuje zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, jelikož v jeho důsledku bylo do právní sféry žalobce negativním způsobem definitivně zasaženo.
22. Soud pouze pro úplnost dodává, že se vzhledem k zaujatému právnímu posouzení věci pro nadbytečnost nezabýval dalšími žalobními námitkami.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Lze tak uzavřít, že soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro podstatné vady řízení dle § 78 odst. 1 s. ř. s. a vrátil je žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
24. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3.000,- Kč a náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 3.100,- Kč a dvě paušální částky ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 300,- Kč. Právní zástupce žalobce soudu nedoložil, že by byl plátcem DPH. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, činí 9 800,-Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. dubna 2020

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.